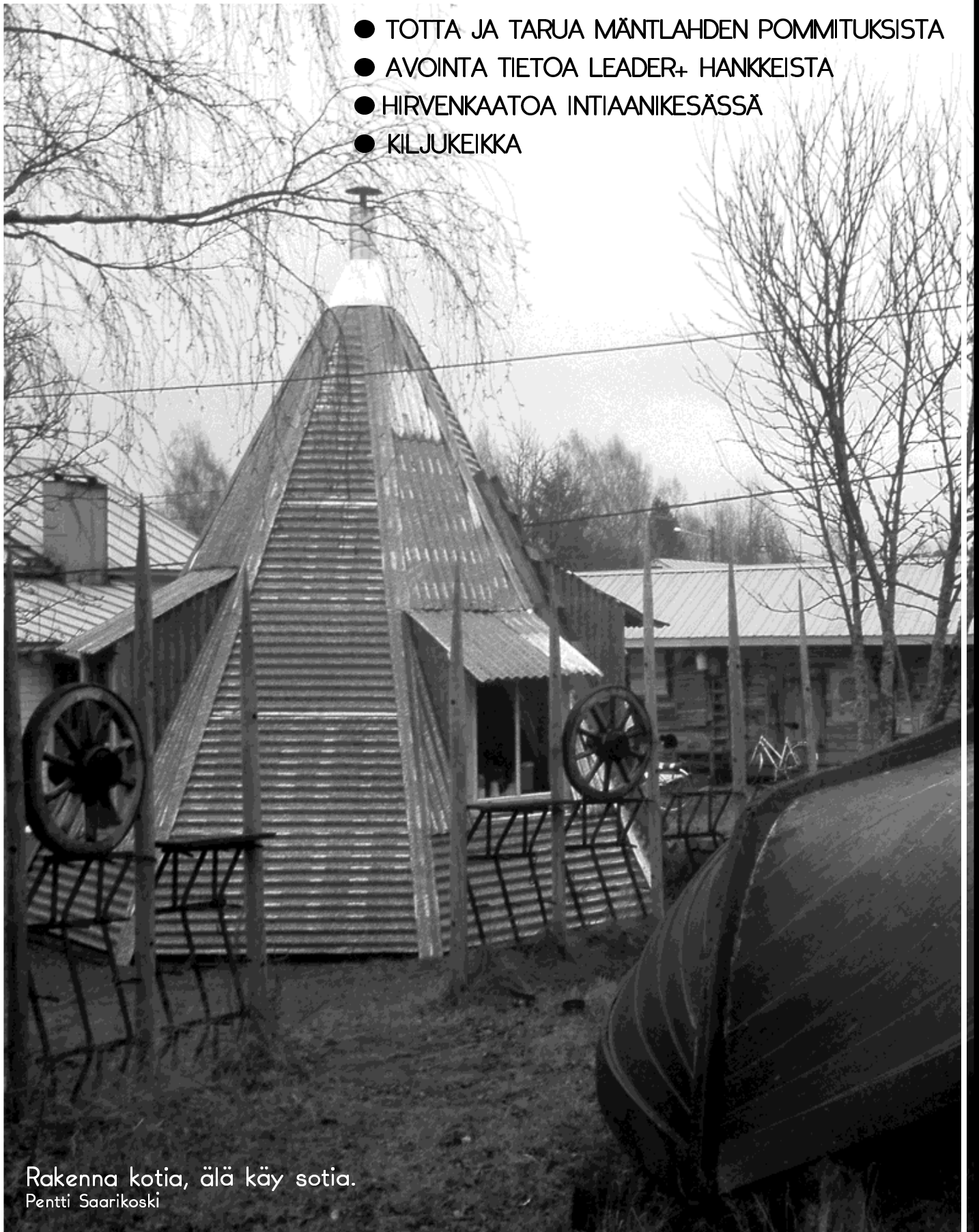

RANNANTAKAA...

MÄNTLAHTI - RAKILA - PYÖTSAARI KYLÄKULTTUURILEHTI, PAINOS 200 KPL, irtonumero 3 euroa.

- TOTTA JA TARUA MÄNTLAHDEN POMMITUKSISTA
- AVOINTA TIETOA LEADER+ HANKKEISTA
- HIRVENKAATOA INTIAANIKESÄSSÄ
- KILJUKEIKKA

Rakenna kotia, älä käy sotia.
Pentti Saarikoski

INTIAANIKESÄÄ

Syksyn pitäisi jo olla kääntynyt talveksi, mutta päivä-lämpötila hipoo edelleen kymmettä astetta ja yöpakkasia-kaan ei marraskuussa ole jymuri ollut. Saimme nauttia lämpimästä syksystä ja runsaasta marja- ja sienisadosta. Lähes koko lokakuun oli lämmintä ja kaunista. Lehdessämme on vertailu tämän vuosituhannen lokakuun lämpötiloista ja marraskuun lämpötiloista kerromme seuraavassa numerossa.

Luonto on vuoden aikana näyttänyt meille voimansa. Tapanin päivän Tsunami tappoi tuhansia ihmisiä Aasiassa. Yhdysvaltojen rannikolla joutuivat miljoonat ihmiset pakenemaan hirmumyrsky Katriinan tieltä ja vesi tulvi historiallisen miljoonakaupunki New Orleansin kaduille.

Amerikassa ja Aasiassa on tänä vuonna riehunut toistakymmentä hirmumyrskyä. Myös muualla Euroopassa kuin Suomessa tulviva vesi on ajanut ihmisiä pois kodeistaan. Kasimirin alueella Pakistanissa ja Intiassa määnjäritys tappoi yli viisikymmentätuhatta ihmistä jne.

Autolla ajo on tullut kalliiksi hirmumyrskyjen jälkeisten polttoaineiden hintojen kohoamisen vuoksi. Eläminen ja liikkuminen Museotien varrella on edelleen yhtä hengen-vaarallista kuin sen todettiin olevan jo vuonna 2003 kerätyssä ja Haminan Tekniselle lautakunnalle osoitetussa kansalaisadressissa (RR kesäkuu 03). Asia ei ole edennyt.

Onneksi ei kyliltä tarvitse ajaa kaupunkiin liikuntaa har- rastamaan, sillä Toivolassa jumpataan ja joogataan keskiviikkoisin. Päinvastoin kaupungista joutuu ajamaan nyt Mäntlahteen joogaamaan. Kaukaisimmat harrastajat tulevat Neuvottomasta asti.

Joogan suosio onkin yllättänyt kyläläiset, sillä vuosi sitten aloitettu jooga on innostanut reilut 20 henkilöä koontumaan keskiviikkoiltain Toivolaan. Osallistujamäärä on niin suuri, että olisi mahdollista perustaa toinenkin joogaryhmä.

Joogaajat ja jumppaajat ovat tyytyväisiä uuteen ilmalämpöpumppuun. Salissa riittää nyt paremmin happi ja lämpökin tuntuu tasaiselta. Toivolan saliin on myös asennettu portaaton valokatkaisin, jolla seinävalojen kirkkautta voidaan säätää. Uusi katkaisin oli mieluinen yllätys.

Kylillämme on eletty hiljaiseloa koko syksyn. Yhteisiä tapahtumia ei ole länpäivän hirvisoppaa lukuunottamatta järjestetty, liekö kesän hankkeet vieneet voimat yhdistysten toimijoilta. Marraskuun 27. päivä Kaakorannan kyläyhdistys kuitenkin järjestää yhteistyössä Haminan Rouvasväen Luovuuden lähteellä hankkeen kanssa teatterin Toivolaan. Jamilahden musiikkiteatterilinjan opiskelijat tulevat silloin esittämään meille laullisen "Jamilahden jouluriehan". Toivottavasti tapahtuma kerää väkeä Toivolaan niin, että tulevaisuudessa saamme nähdä enemmänkin teatteria kylillä.

Tiistaina 29.11. Maije Kollom tulee neuvomaan havupallojen ja -kranssien tekoa Toivolaan. Tämän mahdollistaa Kaakonrannan kyläyhdistys ja Haminan Rouvasväen yhdistys. Kransseja ja palloja varten kannattaa kerätä havuja ja koristemateriaalia, luonnosta löytyvät kävyt ja varvut. Näiden lisäksi mm. ruusunmarjat ja kuivatut appelsiinin viipaleet ovat oivia materiaaleja koristeeksi. Osallistujia pyydetään etukäteen ilmoittautumaan Laila Poelmanille puh. 0400 663 637, jotta Maie osaa tuoda riittävästi tarvikkeita havukoristeiden teko varten.

Leader+ rahoituksella toteutettuja projekteja ei ainakaan kyläyhdistyksen osalta ole vielä saatu vietyä loppuun, sillä Mäntlahden Rannanpojat ovat viivytelleet maksatusten hakemista TE-keskukselta. Leader+ rahoituksen hankaluu- tena on se, että yhdistysten pitää ensin maksaa kaikki kulut itse ja TE-keskus maksaa sitten yhdistyksille kulut kuitteja vastaan. Viivyttely maksatusten hakemisessa on

aiheuttanut sen, että Kyläyhdistyksen varat ovat kiinni Koulunäyttelyssä ja tämä on rajoittanut yhdistyksen toimintaa.

Muutama henkilö on löytänyt tien Rantaituvan nettitupaan, mutta mitään jonotusta ei ole ollut. Tuvalla on ollut myös muuta toimintaa. Syyskuussa siellä järjestettiin Kyläyhdistyksen kolmi-päiväinen luonnon kasveilla ja sienillä värjäyskurssi ja Rannantaikaa väen värjäyspäivä Haminan Nuorten työpajalaisille. Värjäyskursseja ja -päiviä varten tehdyn Pieni Värjäysopas -kirjan kysyntä on yllät- tänyt: tarvittiin jopa lisäpainos.

Lehtemme sai myönteistä palautetta Seppo Riiheläiseltä Poijun artikkelissa 25.9 ja sen seurauksena yhdistykseen liittyi uusia jäseniä, kuten Pyötsaaresta kotoisin oleva nykyisin Kotkassa asuva Keijo Sinivaara. Hän otti yhteyttä allekirjoittaneeseen ja kertoi heillä olevan Kotkassa kolmi- henkisen ammattimuusikoista koostuvan yhtyeen, joka on halukas tulemaan esiintymään erilaisiin tilaisuuksiin. Ja mikä parasta, kotiseudulle tulevat he keikalle toki vähem- min ehdoin kuin muualla.

Kysytty Mäntlahden kansakoulun muistokirja on työn alla ja se valmistuu joulukuun alkupuolella. Toimitus ottaa vastaan kirjatilauksia Itsenäisyyspäivän jälkeen. Kirjan voi myös ostaa Rantaituvalta. Kirjan hinnaksi tulee jäsenille 15 € ja muille 20 €.

Yhdistyksen aloittaessa toimintansa oli ajatuksena jakaa tuotteitamme mahdollisimman paljon ilmaiseksi, mutta tämä ei sitten ollutkaan mahdollista, sillä vaikka tekijöille ei makseta palkkaa, maksaa painatus aina. Ta- voitteenamme on ollut laadukas painotyö ja yhteistyö Kotkasetin kanssa onkin ollut hyvää. Heidän hintansa ovat edullisia, toimitus nopeaa ja painojälki ensiluokkaista.

Lehtemme tähänastiset vuosikerrat ja historiikki on tarkoitus julkaista ensi vuonna opaskirjana kaikille, jotka suunnittelevat oman kylälehden tekoa. Kerromme siinä kuinka voimistelu- ja urheiluseuran piirissä syntyneestä kylälehdestä kehittyi itsenäinen kyläkuulttuurilehti.

Lehden kehitys on vaatinut paljon yhteistyötä ja innostus- ta niin lukijoilta kuin sen tekoon osallistuneiltakin. Toimitus kiittääkin kaikkia yhteistyökumppaneitaan myönteisestä suhtautumisestaan ja avuliaisuudestaan lehteämme koh- taan.

Mervi Värri

P.S.

Rannanpojat järjestivät keväällä suunnistuskurssin, olisi- kohan uusi kurssi tarpeellinen, koskapa kylillä kerrotaan jo useammankin kyläläisen eksyneen kotimetsiin.

KANSIKUVA:

Kylätalkkari Seppo Oja- lan pihapiiriin syksyllä ilmestynyt ulkoavaruu- den kulkupeli. On kuu- lemma kätevä myös grillauskotana.

Keikkaa ei talkkarille il- makehän yläpuolelle vie- lä ole tullut, mutta on- pahan kulkupeli valmiina.

Kuvassa ilmiö länne- stä kuvattuna. Kuva: Ilkka Ahmavaara

RANNANTAICAA...

2000 -LUVUN
KYLÄKULTTUURILEHTI,
KERRAN VUODENAJASSA.

Rannantaikkaa väki ry:n jäsenlehti

Julkaisija: Rannantaikkaa väki ry
Vastaava: Ilkka Ahmavaara
puh. 045 136 5882, erakko@dlc.fi

Toim.siht: Mervi Värri
puh. 044 506 0370, mervi.varri@dlc.fi

Toimittaja: Susanna Korpela, suskukoo@luukku.com
puh: 044 303 9369

Taitto: Ilkka Ahmavaara
Paino: Kotkaset Oy

Lehteen tulevat jutut pyydetään toimittamaan alla mainittujen ilmestymiskauskausien alussa.
1. helmikuu 2. toukokuu 3. elokuu 4. marraskuu

ISSN 1795-1054

kotisivut: www.saunalahti.fi/rantai

RANAITUPA AVOINNA TI-KE klo 16-18
Internetyhteys, myynnissä kyläisten käsioita ja
Rannantaikkaa julkaisuja (Simonmäentien päässä).

Pankki: Haminan Seudun Osuuspankki 550600-261550

RAKILAN OSAKASKUNNAN KUULUMISIA

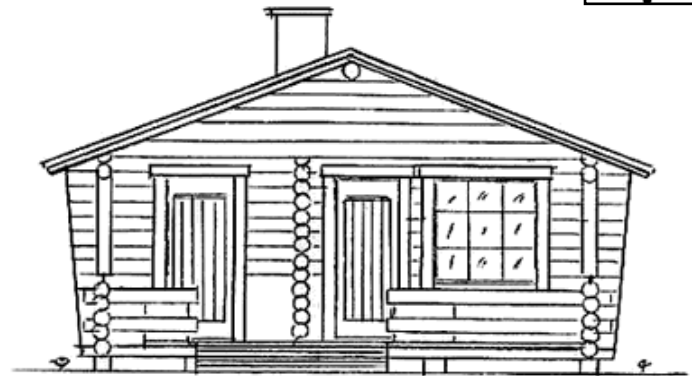

Kalamajahanke etenee. Saimme rakennusluvan syyskuussa. Suunnitelmana on rakentaa 30 neliön hirsimaja.

Toukokuussa kalarannan järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksessa päätimme kaataa hirsiksi sopivia honkia. Lokakuun alussa sitten aloimme. Hirsitä tarvitaan noin 60, niistä puolet on nurin. Seuraavana työnä kuljetamme aiheet majan kokoamispaikalle ja kuorimme ne.

Talkoita on siis edelleen tiedossa...

Merenkuluhallitus ja Haminan satama suunnittelevat uutta 12 metrin syväväylää Kaijin ja Saukon välistä. Suunnitelman mukaan tämä väylän oikaisu olisi käytössä vuonna 2009. Seuraavaksi on tekeillä ympäristövaikutusten arviointi. Sen ohjelmasta osakaskunta on yhdessä Silvonmäen osakaskunnan kanssa antanut lausunnon.

JULIASIVU LÄNTIEN

Väylähankkeen toteutuminen on luonnollisesti kiinni rahoituksesta, ja se selviää vasta seuraavissa valtion budjeteissa.

Hyvää syksynjatkoa.

Antero Soranta

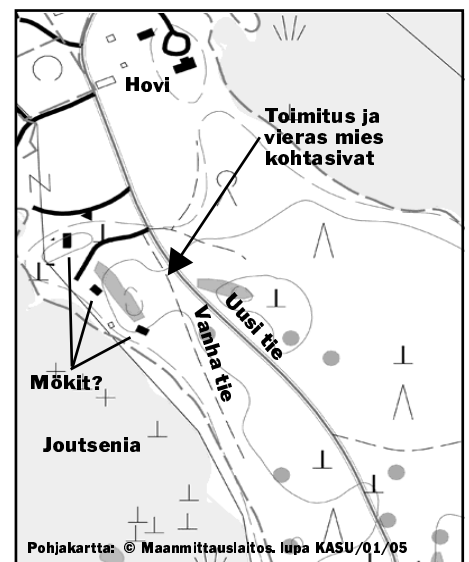
SANTASEEN UUSIA LENKKIPOLKUJA ?

Monen mäntlahtelaisen käyttämää reittiä ympäri Santaniemen ei enää voi kulkea kuten ennen. Läntisten hiekkarantojen kautta kulkeva vanha tie ohittaa kesä mökin, johon on muuttanut uusi asukas.

Lokakuun lopulla Eeva Salasto ja allekirjoittanut huomasivat sunnuntailenkillään joutsenpariskunnan poikasineen uiskentelevan toisen hiekkarannan tuntumassa. Tietenkään toimittajalla ei ollut kameraa mukana, joten hän palasi myöhemmin Ilkka Ahmavaaran kanssa paikalle ottaakseen kuvia joutsenista. Niitä ei enää näkynyt, mutta paluumatkalla he kohtasivat miehen, joka tiukkaan sävyyn kyseli kuljijoiden nimiä. Toimitus esitteli itsensä ja kertoi, millä asioilla oltiin liikkeellä. Tuntematon mieshenkilö oli sitä mieltä, että vanha Pyötsaaren johtava tie oli hänen pihapiiriään ja poistui paikalta esittelemättä itseään.

Toimitukselle jäi sellainen käsitys, että rantamökin uusi asukas haluaa, etteivät lenkkeilijät enää käyttäisi hiekkarantojen ohi kulkevaa Pyötsaaren vanhaa tietä vaan kulkisivat yleistä tietä pitkin.

Mervi Värri

Pohjakartta: © Maanmittauslaitos, lupa KASU/01/05

MÄNTLAHDEN POMMITUKSISTA

Viime sotien aikana Mäntlahden kylän keskustassa pommitettiin kahdesti.

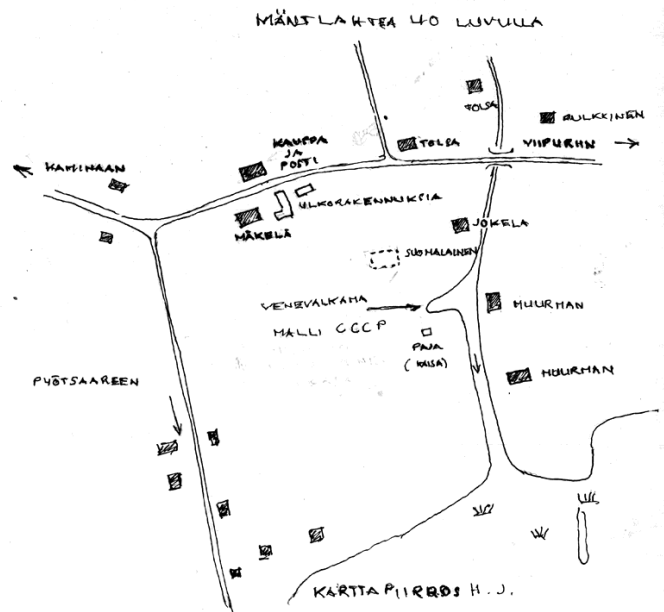
Talvisodan talvena vuonna -40 kaksi suurta miinapommia putosi nykyisin Suomalaisen Mikon ja Riitan omistaman talon alapihalle, Rantajoen sivuun. Tontti oli silloin rakentamaton. Kauppias Armas Raussi rakensi siihen komean talon viisikymmentäluvulla. Riitta ja Mikko saavat vieläkin nauttia "ryssäin ruoppausavusta", heillä on pihassaan kylän suojaisin pienvenesatama.

Jatkosodan aikana kolmentoista pienemmän pommin ketju ruoppasi Rantajokea syvemmäksi.

Näissä pommituksissa oli kyläläisillä tavattoman hyvä tuuri, tai varjelus: kukaan ei kuollut eikä pahemmin loukkaantunut. Kauppa ja posti, joissa oli ihmisiä, sijaitsivat noin kuudenkymmenen metrin päässä pommiin putoamispaikasta. Välissä oli Mäkelän talon ulkorakennuksia ja halkopinoja iskunvaimentimina.

Kun talvisodan suuret pommit räjähtivät oli postin luukulla asioimassa Eeva Mäkelä, silloin nuori neiti. Jostain talojen välistä purkautunut paine paiskasi hänet vieressä sijaitseva sisäänpäin avautuvasta ovesta postin sisäpuolelle. Siinä rytäkässä hän sai ainakin polvensa verille paineen pirstomista lasinsiruista. Saamieni tietojen mukaan toiset kyläläiset selvisivät naarmuitta.

Kaisa Muurman, silloin vasta 9 vuotias pikkutyttö, oli todella lähellä talvisodan miinapommiin putoamispaikkaa. Hän oli tulossa postista kotiinsa joen ylittävää polkua myöten, kun näki koneiden tulevan mantereelta päin - lienee Kouvola pommittamasta. Hän ehti liivataamaan Mäkelän Vilhelmin tekemän pajan sisälle suojaan noin 25 metrin päähän. Pajaa oli käytetty aiemmin joen rannalla tehtyjen talonpoikaipurjelaivojen metalliosien valmistukseen. Nyt pajassa oli säilötty jäitä sahan jauhojen sisässä seuraavan kesän elintarvikkeiden säilömistä varten.

Hän muistaa vieläkin tavattomat räjähdykset, maan tärinän ja sahanpurujen pölyn jotenkin kaaosmaisen käsittämättömänä sekasotkuna. Rakennus pelasti hänen henkensä. Rakennuksen kurkihirsi katkesi ja kärsi muutenkin sellaisia vaurioita, että se purettiin myöhemmin. Kun Kaisa meni kotiinsa pommituksen jälkeen aivan sahanjauhoisena, kukaan ei ensin ymmärtänyt missä hän oli ollut. Voimme vain kuvitella miltä vanhemmista on tuntunut, kun heille selvisi miten lähellä Kaisa oli ollut ja vieläpä selvinnyt täysin vahingoittumattomana.

Molemmat pommitukset hajottivat kylän ikkunoita laajalti.

Harri Jääskeläinen

TEATTERI SAAPUU TOIVOLAAN 27.II. KLO 15:00

Saatana saapui Moskovaan kuvitteellisessa todellisuudessa Mihail Bulgakovin romaanissa vuosikymmeniä sitten. Toivolaan sijaan saapuu Jamilahden teatteriseurue, seuraavassa he kertovat itsestään.

TERVEHDYS JAMILAHDESTA!

Olemme musiikkiteatterilinjan opiskelijat vuosimallia 2005. Ryhmässämme on yksitoista henkeä eri puolilta Suomea - Parkanoa ja Jyväskylää myöten. Meitä yhdistää kiinnostus teatteriin sekä musiikkiin ja tämä on tuonut meidät vuodeksi Jamilahteen. Opiskelemme laulun ja näyttämisen lisäksi tanssia ja draamakäsitystä. Esiintyminen on tärkeä osa opintojamme ja siksi on tärkeää hankkia erilaisia kokemuksia. Syksyn mittaan olemme esittäneet pientä laulullista kokonaisuutta Haminan sairaalassa ja seudun palvelutaloissa. Teille koostamamme ohjelma on luokkamme ryhmätyönä valmistama, ja toivomme, että siitä voi aistia mukavan tekemisen meiningin. Olemme työstämässä kevääksi varsinaista loppuotyötämme, joka tulee olemaan täysipitkä musiikkipitoinen näytelmä.

Terveisin, MusTelaiset.

Tälläkin kertaa tapahtuman tekevät mahdolliseksi Kaakonrannan kyläyhdistys ry ja Haminan Rouvasväenyhdistys ry:n Luovuuden lähteellä -hanke.

PÄÄSYMAKSU:

1€

VILLALANKOJEN VÄRJÄYSTÄ RANTAITUVALLA

Kyläyhdistys toteutti Leader+ rahoituksella kolmipäiväisen kasveilla- ja sienillä värjäyskurssin syyskuussa Rantaituvalla. Kurseista ilmoitettiin paikallisessa lehdessä ja kylien ilmoitustauluilla. Ainoastaan Virve Pakkanen Metsäkylästä ilmoittautui kurssille, mutta se päätettiin kuitenkin järjestää. Olihan kaikki järjestelyt ja hankinnat tehty ja osallistujia saattoi tulla paikalle myöhemminkin.

Kurssi aloitettiin perjantaina iltapäivällä kasvien ja sienien keräämisellä. Lähimaastosta löytyi veriheltaseitikkejä, joista saadaan oranssia ja vaaleanpunaista väriä. Kangastateista saadaan kirkkaan keltaista väriä ja niitä löytyi runsaasti Santasesta. Etukäteen oli kerätty ja kuivatettu pietaryrtin kukintoja sekä varsia. Kukkapenkistä löytyvästä Kultapiiskusta saadaan vihreää väriä, kun pataan laitetaan sekä kukinnot että vähän varsia. Kanervia ja suopursuja löytyi myös lähimetsistä. Kurssin vetäjä artesaani Laila Poelman oli em. lisäksi kerännyt Kuusamosta kuusen käpyjä.

Liottusta vaativat kasvit pilkottiin ja laitettiin veteen likoamaan ja osasta keitettiin saman tien väriliemi, jotta lauantaina päästäisiin heti aamusta kokeilemaan villalankojen värjäystä. Väriin irtoaminen kasveista vaatii tunnin kiehumisajan ja kasvien kiehuessa käytiin läpi kasveilla värjäyksen teoriaa. Värjäyksen onnistuminen edellyttää tietoa ja huolellisuutta, keittoaikoja ja värjäyksen aikana veden lämpötilaa on seurattava tarkasti, sillä villalankoja ei saa laittaa liian kuumaan veteen eivätkä ne missään vaiheessa saa kiehua.

Värit kiinnittyvät lankaan erilaisten puretusaineiden avulla. Puretusaineilla voidaan vaikuttaa myös saatavien värien sävyyn. Puretusaineet tulee mitata tarkkaan ja lisätä väriliemen sopivassa lämpötilassa. Liika puretusainemäärä tekee langasta karkeaa ja kovaa, väri ei toisaalta tartu lankaan, jos puretusainetta on liian vähän.

Lauantiaamu valkeni kauniina ja kurssilaiset aloittivat hommat yhdeksän aikaan. Patojen alle sytytettiin tulet ja opiskeltiin eri puretusaineiden vaikutusta ja määriä. Kun liemet olivat sopivan kuumia, laskettiin värjättävät villalangat veteen ja tarvittavat puretusaineet lisättiin. Tulien vahtiminen vaati tarkkuutta, sillä liemi kiehui helposti ja kiehuminen olisi pilannut langat.

Välillä haettiin lisää kangastatteja, sillä edellisenä päivänä keitetystä kangastattiliemestä saatiin yllättävän kaunista keltaista ja sitä haluttiin lisää. Puolenpäivän aikoihin joukkoon liittyi myös Inkeri Myyräläinen. Nyt työtahti helpottui vähän kun patoja vahtimassa oli yksi henkilö lisää. Värjäyksen saloihin kävi päivällä tutustumassa myös muutama kylän mies.

Iltapäivällä taivas yhtäkkiä tummeni ja ukkonen alkoi jyrähdellä. Värjäysvälineet kerättiin suojaan ja kohta satoi rakeita taivaan täydeltä. Orrella valumassa olleet värjätty langat olivat raekuuron jälkeen saaneet valkoisen peitteen. Värjäys päätettiin lopettaa siltä päivältä ja jatkaa seuraavana päivänä.

Sunnuntaina jatkettiin värjäystä. Padoissa oli ollut likoamassa suopursuja, kanervia ja käpyjä. Virve Pakkanen oli kerännyt Metsäkylästä 6 kiloa samettijalkoja. Samettijalka on erinomainen värjäyssieni, siitä saadaan kiiltävää vihreää tai purppuran ruskeaa väriä puretusaineita vaihtamalla. Nyt haluttiin saada ruskeaa väriä ja siinä onnistuttiinkin erinomaisesti. Liekö kasvupaikalla ollut osuutta asiaan sillä ensi kertaa onnistuttiin samettijalasta saamaan tummanruskeaa sävyä.

Kirsi: "Ihan kivahan sitä oli kokeilla."

Heidi: "Oli työlästä, mutta langoista tuli upean värisiä!"

Salla: "Nälkä tuli. Meressä lankojen huuhtominen oli mukavaa."

Katri: "Minusta värjääminen oli mielenkiintoista. Veriseitkistä tuli todella kaunis hehkuvan oranssinruskea väri."

Ohjaaja Leila Katajameri

Leader+ kurssin korkeajärkiset: Laila Poelman, Mervi Värrri ja Virve Pakkanen lankojen kera.

Koko sunnuntai-iltapäivä meni värjäyksen opettelussa, mutta vielä jäi jälkivärjäykseen liemiä, joten kurssia päätettiin jatkaa vielä maanantai-iltapäivänä.

Maanantaina värjättiin vielä muutama vyyhti kokeillen erilaisia jälkivärejä. Sen jälkeen kerrattiin vielä vähän teoriaa ja päätettiin onnistunut kurssi. Tuloksena oli kymmenkunta mitä upeinta värisävyä ja Virve Pakkanen suunnitteli kokeilevansa värjäystä omineen kotonaan.

RANTAITUVAN VÄRJÄYSPÄIVÄ

Syyskuun alkupuolella Rantaituvalla kävi Haminan nuorten työpajalaisten ryhmä tutustumassa kasveilla ja sienillä värjäyksen saloihin allekirjoittaneen ohjauksessa. Ankkuripajalta värjäämään tulivat ohjaaja Leila Katajameren lisäksi Kirsi Keinänen, Heidi Hongisto, Salla Ylämäki ja Katri Roimola. Kukaan heistä ei aiemmin ollut värjännyt kasveilla.

Pajalaiset saapuivat aamulla ennen yhdeksää Rantaituvalle mukanaan värjättävät langat ja saaveissa suopursuja ja pietaryrttejä, jotka he olivat keränneet ja laittaneet edellisenä iltana likoamaan.

Päivä aloitettiin lankojen vyytimisellä, joka oli uutta pajalaisille. Toisten vyytiessä lankoja toiset opiskelivat värjäyksen teoriaa ja välillä vaihdettiin osia. Kun langat oli vyyhditty aloitettiin varsinaisen värjäyksen syöttämällä tulet patojen alle. Allekirjoittanut oli edellisenä päivänä kerännyt veriheltaseitikkejä ja keittänyt niistä väriliemen valmiiksi. Valmis väriliemi kuumennettiin 40 asteeseen ja värjättävä lanka laskettiin liemeen ja kohta lisättiin tarkasti punnittu alunemäärä puretusaineeksi. Kun oli yhdessä käyty läpi värjäyksen eri työvaiheet, voi jokainen nuori ottaa huoleksen oman padan, jossa kussakin oli eri kasveja.

Liemiä keitettiin, jäähdytettiin ja siivlöitiin ja taas kuumennettiin lankojen ja puretusaineiden kanssa. Välillä puhdistettiin patoja. Koko ajan seurattiin tarkasti kelloa ja ohjeita, sillä värjäysajat ja puretusaineet oli tarkasti määritelty ohjeissa. Värjätty langat jäähdytettiin ja käytiin huuhtomassa puolen kilometrin päässä meressä rannassa. Koko päiväksi riitti kaikille puuhaa, hyvä että maltettiin edes syödä välillä.

Kun värjäys lopetettiin, oli valmiina kahdeksan eri väristä lankavyyhtiä. Se oli ensimmäinen kerta, kun saman päivän aikana tehtiin niin monta eri värisävyä, joten ei ollut ihme, että osallistujat olivat uupuneita päivän päätteeksi.

Värjäyspäivä osoittautui hyväksi tavaksi ohjata kiinnostuneita kasveilla värjäykseen, joten suunnitelmassa on ensi kesänä järjestää Rantaituvalla lisää värjäyspäiviä, mutta tästä lisää ensi keväänä.

Mervi Värrri

LEADER+ PÄHKINÄ

KEHITYSTÄ LEADER+ RAHALLA

Vuosikausia puhuttiin Rannanpoikien johtokunnan kokouksissa siitä kuinka Toivolan lämmitys tulee kalliiksi, koska sähkön hinta on niin korkea. Pohdittiin myös sitä, mistä voitaisiin saada rahoitusta lämmityksen parantamiseen. Aikoinaan Toivola remontoitiin Pomo-rahoituksella alueen asukkaiden kokoontumis- ja harrastustiloiksi.

Vuoden 2003 syksyllä johtokunta päätyi hakemaan Leader+ rahoitusta lämmityksen parantamiseen. Liekö Pomo-rahoituksella korjattu liian monta vanhaa seurantalaa seisomaan tyhjiillään, koska Leader+ rahaa ei enää myönnetty pelkkiin investointeihin vaan vaatimuksena oli myös toiminnan kehittäminen, joten Rannanpoikien johtokunta ideoi erilaisia toimintoja kylille.

Rahoitushakemus meni läpi, mutta Rannanpojat katsoivat, ettei se voimistelu- ja urheiluseurana voikaan toteuttaa kaikkia hakemiaan hankkeita ja tarjosi osaa hankkeista myös muille yhdistyksille. Kaakonrannan kyläyhdistys lupautui toteuttamaan Kasveilla ja sienillä värjäyskurssit sekä Mäntlahden koulun muistonäyttelyyn. Yhteistyössä Sepra ry:n kanssa tehtiin muutoshakemus aiemmin hyväksytyyn hankkeeseen, jonka TE-keskus hyväksyi.

KAAKONRANNAN KYLÄYHDISTYKSEN HANKKEET

Kaakonrannan kyläyhdistys ja Mäntlahden Rannanpojat allekirjoittivat keväällä hankesopimuksen, jonka teossa auttoi Sepra ry. Sopimuksen allekirjoittaessaan Rannanpojat sitoutuivat hakemaan TE-keskukselta rahoja niihin hankkeisiin, jotka kyläyhdistys toteuttaa sovituksi. Kyläyhdistys ei voi itse hakea maksatusta toteuttamiinsa hankkeisiin, koska hanke on haettu Rannanpoikien nimissä. Kyläyhdistyksen hankkeisiin TE-keskus on myöntänyt rahoitusta Värjäyskursseihin 2120 € ja Koulunäyttelyyn 4993 €. Näihin summiin on laskettu mukaan sekä talkootyön osuus että omarahoitusosuus, joka kyläyhdistyksen kehittämishankkeissa jää 20 prosentin alapuolelle.

Heinäkuussa kyläyhdistys järjesti kasveilla värjäyskurssin, johon ei kuitenkaan tullut yhtään osallistujaa, joten päädyttiin siihen, ettei Eu-rahaa haeta tälle kurssille vaikka sitä olisi ehkä saatu ohjaajan palkkioon. Joutuihan ohjaaja käyttämään aikaansa kurssin suunnitteluun ja valmisteluihin. Ohjaajaksi lupautunut artesaani Laila Poelman ei kuitenkaan halunnut korvausta tästä tekemästään työstä.

Heinäkuussa Kaakonrannan kyläyhdistys toteutti Mäntlahden kansakoulun muistonäyttelyyn. Kyläyhdistys päätyi kertomaan koulun historian näyttelyssä kävijöille kuvataulujen avulla. Tiedossa oli, että Rannantaikaa vällä oli tietoa koulun historiasta, olivathan he keränneet sitä jo kouluheteä varten, joten kuvataulut päätettiin teettää heillä. Rahaa kuvatauluja varten oli varattu 2000 € eikä se olisi riittänyt kuin muutaman taulun tekoon, jos taulut olisi teetetty ammattigraafikolla. Kun taulut teetettiin Rannantaikaa vällä, saatiin viisi 1m x 1m kokoista taulua 1750 eurolla, koska Rannantaikaa väki teki kaiken suunnittelun ja kirjoitustyön talkootyönä. Ainoastaan kuvien käsittelystä ja taitosta, jotka vaativat erityisosaamista maksettiin korvausta työn suorittajalle.

Taulujen lisäksi näyttelyn kuluihin tuli ilmoituskuluja sekä avajaiskahvitukset ja kulukorvauksia yhteensä noin 350 €. Näyttely onnistui hyvin; se kiinnosti yleisöä ja suunniteltua budjettia ei ainakaan ylitetty, joten näyttelyn järjestäjät olivat tyytyväisiä.

Syyskuussa järjestettiin uusi värjäyskurssi. Nyt vär-

jättiin sekä sienillä että kasveilla. Kurssia varten ei etsinnöistä huolimatta saatu vuokrattua rantapaikkaa, joten kurssi pidettiin Rantaituvalla. Tästä hankkeesta ei kyläyhdistys ole vielä pystynyt maksamaan tekijöille määrättyjä korvauksia, vaan kurssi on rahoitettu tekijöiden omasta kukkarosta. Kyläyhdistyksen rahat ovat kiinni edelleenkin koulunäyttelyssä, sillä Rannanpojat eivät ainkaan toistaiseksi ole noudattaneet allekirjoittamaansa sopimusta ja hakeneet maksatusta TE-keskukselta. Kyläyhdistys on jo syyskuun ensimmäisellä viikolla toimittanut Rannanpojille kaikki tarvittavat asiakirjat ja kuitit. Onko hyvin toteutettu Leader+ hanke saamassa ikävän lopun?

MAKSETTAVIA KORVAUKSIA

Leader+ hankkeiden onnistuminen perustuu alueen asukkaiden omaehtoiseen kehittämiseen ja työhön. Työtä tehdään suurelta osin talkootyönä, mutta ammattimaisesta työstä voidaan maksaa palkkaa. Talkoolaisillekin on mahdollista maksaa korvausta mm. omien työkalujen käytöstä (esim. metsätraktori) ja kilometrikorvauksia kunhan ne on huomioitu hankehakemuksessa.

Koko hankkeessa palkallista työtä olivat mm. ilmastointipumpun asennus, kurssien vetäminen ja kuvataulujen tekeminen painovalmiiksi. Koulunäyttelytalkoisiin osallistuneille maksettiin korvausta mm. oman auton käytöstä. Kilometrejä tuli paljon, sillä valokuvia ja muuta materiaalia näyttelyä varten kerättiin ympäri Haminaa.

KOULUN MUISTONÄYTTELYN KUVATAULUJEN KUSTANNUSLASKELMA:

Korvaus suoritettua työstä 60x12 € yhteensä 720 €.
Palkkojen sivukulut kuten sotu- ja TEL- maksut 380 €.
Painatus- ja kehystyskulut 550 €.
Muut kulut kuten paperi, materiaali ja muste sekä puhelin kulut ja kilometrikorvaukset 100 €.

Koska kuvataulujen eteen tehtiin paljon työtä ja niiden avulla saatiin esitettyä Mäntlahden kansakoulun historiaa lyhyesti ja havainnollisesti, haluttiin painojäljen olevan hyvä, vaikka taulut tehtiin vain näyttelyä varten. Kotkaset oli ainoa lähialueen kirjapaino, joka heinäkuussa kykeni painotyön toteuttamaan.

Kuvataulut on sijoitettu Toivolaan, kyläläisten yhteiseen kokoontumispaikkaan, jossa niihin voivat tutustua hekin, jotka eivät varsinaiseen näyttelyyn ehtineet.

RANNANPOIKIEN HANKKEET

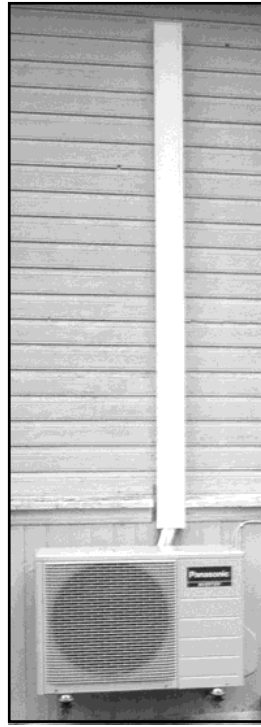
Keväällä Rannanpojat järjestivät suunnistuskurssit ja heidän tavoitteena on vielä jakaa alueen asukkaille suunnistuskartat ja laittaa maastoon kiintorasteja. Rastien hakeminen nostaa kuntoa ja oivallinen tapa tutustua asuinympäristönsä luontoon.

Leader+ rahoituksella rakennettava Rannanpoikien kota on saanut katon ja tulisijakin on marraskuun alkupuolella valittu. Toivolaan on asennettu ilmalämpöpumppu, jonka asensi Taneli Jääskeläinen. Hän kertoo ilmapumppuista vierisellä sivulla.

Toimituksella ei ole tietoa Rannanpoikien hankkeiden kuluista.

Kaikki viisi koulunäyttelyn taulua sopivat hienosti Toivolan seinille.

Ilmapumppu Toivolan ulkoseinällä.

12-IP-01 11:16 Lin -Terveystieteiden osasto +358907010 1-401 5.00/201 1-222

VTT KEMIANTEKNIIKKA TUTKIMUSSELOSTUS N:o KETR32/01
 Prosessi ja Ympäristö Kulu, paperi ja painatus 29.06.01 1(2)

Tilaja: THRANE-GRUPPEN FINLAND OY
 PL 15
 02241 ESPOO

Tilaus: 28.5.2001, Paul Ficklömer

Käsitellyt: Tiina Saarikkonen, VTT Kemiantekniikka
 Puh: (09) 456 5239, sähköposti: Tiina.Saarikkonen@vtt.fi

Näytteet: Colorgraf X2 / X2 Tech; Mastertechnologiesin

Näyte 1		Näyte 2	
Väriaine	Cyan; X2 Ink 26R678	Väriaine	Magenta; X2 Ink 26R679
Paperi	KymLux 80 g/m ²	Paperi	KymLux 80 g/m ²
Valmistaja	Xerox Engineering Systems	Valmistaja	Xerox Engineering Systems
Valmistusmaa	JP	Valmistusmaa	JP

Näyte 3		Näyte 4	
Väriaine	Yellow; X2 Ink 26R680	Väriaine	Black; X2 Ink 26R677
Paperi	KymLux 80 g/m ²	Paperi	KymLux 80 g/m ²
Valmistaja	Xerox Engineering Systems	Valmistaja	Xerox Engineering Systems
Valmistusmaa	JP	Valmistusmaa	JP

Toteutti: Aikatekniikan tutkimuskeskus, Keskustie 831/94 Nokia.

Tulokset: Tulostusnopeudet ja väriomadisuudet perustuvat standardin ISO 11798:1999 Mittausolosuhteiden esitettyihin lähtöarvoihin.

Lausunto: Tutkimalla näytteenä tarkastetuille asiakasnäytteenä otetuille tulostuksille ovat standardin ISO 11798:1999 vaatimusten mukaisia.

VTT Kemiantekniikka

Tiina Saarikkonen
 Tiina Saarikkonen
 Tutkimusjohtaja

Jouko Viiranta
 Jouko Viiranta
 Erikoisosaaja

VTT KEMIANTEKNIIKKA
 Prosessi ja Ympäristö
 Kulu, paperi ja painatus

Reinholdin tie 7, Espoo
 PL 1501
 02241 VTT

Puh. vaihte (09) 4561
 Faksi (09) 456 7024
 http://www.vtt.fi

VTT:n sertifikaatti julistekoneelle, jolla näyttelytaulut on painettu.

MIKÄ IHMEEN ILMALÄMPÖPUMPPU?

Ilmalämpöpumppu on edullinen tapa lämmittää, mallista riippuen aina -25 pakkasasteeseen asti. Kesällä laite viilentää sisäilmaa poistaen samalla kosteutta, jolloin huoneistossa oleskelu on huomattavasti mukavampaa. Kuumana kesäpäivänä kosteutta saattaa poistua huoneistosta jopa 30l, jonka ansiosta vain muutaman asteen pudotus ulkolämpötilaan nähden saa huoneilman tuntumaan raikkaan viileältä. Laitteissa on nykyään tehokkaat ilman suodatus ja ionisointi toiminnot, joiden ansiosta sisäilman laatu paranee huomattavasti.

Ilmalämpöpumppu muodostuu sisä- ja ulkoyksiköistä, joista nimensä mukaisesti sisäyksikkö sijoitetaan huoneiston sisä- ja ulkoyksikkö ulkopuolelle. Laitteiston sijoituksen määrää sisäyksikkö, joka asennetaan yleensä n.10cm katosta seinälle, josta koneen puhaltama lämmin tai kylmä ilma pääsee mahdollisimman hyvin leviämään ympäri huoneistoa. Ulkoyksikkö asennetaan saman seinän ulkopuolelle n.50-100cm korkeudelle maasta. Yksiköiden välille asennetaan kaksiosainen kuparista valmistettu eristetty kylmäaineputki, jonka välityksellä kylmäaine kulkee sisä- ja ulkoyksiköiden välillä. Putkia varten tehdään seinään n.7cm reikä, josta johdetaan ulos myös sisäyksikön jäähdytys käytössä muodostama kondenssivesi (=huoneilman kosteutta).

Ilmalämpöpumpun toiminta perustuu lämmityskäytössä ulkoilman sisältämään energiaan (pakkasilmassa on energiaa teoriassa aina absoluuttiseen nollapisteeseen -273,15c asti). Ulkoyksikkö muuntaa energian lämmöksi, joka johdetaan putkien ja kylmäaineen välityksellä sisäyksikölle, jossa oleva lauhdutin lämpiää ja puhallin levittää lämmön huoneistoon. Yleinen harhaluulo on, ettei alle 0 C lämpötila sisällä energiaa. Harhaluulo johtuu Suomessakin käytössä olevan celcius asteikon nolla arvosta (veden jäätymispiste), eli helposti käsitetään, ettei nolla voi sisältää mitään, vaikka todellisuudessa energiaa on.

Kesällä jäähdytys käytössä laite toimii päinvastoin. Laitteiden lämmitystekijat ovat malleista riippuen 3-7kw. Perussääntönä voidaan pitää 1kw riittävän n. 30 neliön lämmitykseen. Sähkövirtaa kuluu laitteissa lähinnä puhaltimien ja kompressorin käyttöön. Laitteiden hyötysuhde (ottaa watteja/antaa watteja) ilmoitetaan COP lukemiksi jopa 5,22 luokkaa, jolloin sähköä kuluu 1w ja lämpöä tulee 5,22w. Todellisuudessa lukemat ovat hieman ilmoitettuja pienempiä, koska ne on mitattu laboratorio-olosuhteissa. Eniten myymissani/asentamissani inverter-koneissa on hyötysuhde noin 4w/w.

Inverter koneissa kompressori ja sisäyksikönpuhallin pyörivät jatkuvasti, jolloin lämpö leviää tasaisesti ja huoneilma puhdistuu jatkuvasti mennessään läpi suodattimien. Lämmön tai viilennyksen tarve säätää puhaltimesta tulevan ilman lämpötilaa ja puhallusvoimakkuutta. Inverter-koneet ovat omiaan nimenomaan ympärivuotisessa käytössä. Niitä voi käyttää jopa -25 C asti. Hyötysuhde inverter pumppuissa pakkasen ollessa ulkona -15 C on vielä yleensä yli 2w/w. Jos asunnossa on esim. takka levittää lämpöpumppu myös sen lämmön tasaisesti ympäri asuntoa, vaikka ei itse lämmitäisiäkään. Inverterin max. ilmavirrat (sisäyksikön läpi kulkeva sisäilma) ovat suuria, jopa 750 m³/h. Tähän perustuu myös koneen hyvä sisäilman suodatus. Vedon tunnetta ei oikein sijoitettu ja asennettu laite kuitenkaan aiheuta.

Edullisimmissa On/Off ilmalämpöpumpuissa kompressori ja sisäyksikön puhallin käynnistyvät tai sammuvat tarpeen mukaan, jolloin käydessään puhallus on voimakkaampi, eikä huoneilma kierrä koneen puhdistimien läpi jatkuvasti kuten inverter-malleissa. On/Off laitteiden suodatus toiminnot ovat huomattavasti alkeellisempia verrattuna invertereihin. On/off-tekniikalla toimivia lämpöpumppuja voi suositella lähinnä kesämökeille ja paikoille joissa tarvitaan kesällä jäähdytystä, lämmityskäytön ollessa toisarvoisen ominaisuus. On/Off laitteilla lämmitys kannattaa lähinnä keväisin ja syksyisin (eivät toimi kunnolla yli -10c ulkolämpötilassa).

Lämpöpumput ovat yleistyneet 2000-luvulla räjähdysmäisesti. Syynä voidaan pitää laitteiden hintojen putoamista ja esim. sähkön ja öljyn hintojen jatkuvaa nousemista. Kehittyneet tekniikka ja parantuneet hyötysuhteet ovat myös lisänneet suosiota. Oli lämmitysmuotona öljy, sähkö tai kaasu, lämpöpumpun investointi kannattaa varmasti ja maksaa itsensä muutamassa vuodessa takaisin. Sisäilman laatu paranee huomattavasti ja kesällä jäähdytys on luksusta. Laitteiden käyttöäksi valmistajat ilmoittavat 10-15 vuotta (sama kuin yleisimmillä kodikoneilla). Kun sisäyksikön suodattimet ja ulkoyksikön ilma-aukot pitää puhtaana on laitteisto pitkäikäinen, eikä muuta huoltoa yleensä tarvita. Lämpöpumppujen asennus on luvanvaraista toimintaa. Asennustyön osuus on mahdollista vähentää verotuksessa.

Lämpöpumppujen aikaansaamien lämmityskustannusten pienentymisestä kertoo eräs maahantuojia näin: SAHKOLAMMITTEISEN ASUNTOSI LÄMMITYSKULUT LASKEVAT JOPA 50%:A, JOKA TAR-KOITTA PIENTEMPÄ SÄHKÖLASKUJA.

Taneli Jääskeläinen

Sanan taikaa -palstalla esittelemme ennenjulkaisematonta kaunokirjallista tuotantoa lehtemme lukijoilta. Tässä numerossa ovat vuorossa Harri Jääskeläisen sota-aikaan sijoittuva satiiri, sekä Ilkka Muurmanin kenties tosiasioihin pohjautuva murrekuvaus.

Harri Jääskeläinen:

NYTPÄ KERRON MIKSI POMMIT OSUIVAT MÄNTLAHDEN RANTAJOKEEN

Kun talvisota alkoi Kansainliitto syytti Neuvostoliittoa, että se pommittaa siviilejä. Molotov sanoi, että ei pidä paikkaansa, sillä neuvostolentäjät ovat maailman humaaneimpia ihmisiä. Silti kansainliitto erotti Neuvostoliiton. Nyt tiedän; Molotov puhui totta.

Ivan Savonikov, Puna-armeijan Humanitaaristen Pommitus-prikaatien ensimmäisen laivueen lentäjä-ässä yrjisti koneellaan 800 metrin korkeudella pommituskohteensa Korean kasarmialueen yläpuolelle kauniissa kesäsäässä. Haukankatseellaan hän näki monia asioita lähes yhtäaikaan. Juuri kun maali oli kohdallaan ja käsi nykäisemässä pommiin pudotuskahvasta, hän näki kasarmien ympärillä pensakoissa, pää pensaisissa, mutta takapuolelta näkyvissä, harmaapukuisia suomalaisia sotilaita. "Voi voi", hän säikähti ja irrotti käden kahvasta.

Samalla hän huomasi yhden tovereistaan syöksyvän koneineen pakoon tulittava suomalainen hävittäjä perässään, lisäksi ilmatorjunnan räjähdetupsahduksia ilmestyi eri puolille hänen konettaan. Hän vilkaisi taakseen ja näki suomalaishävittäjän uhkaavan itseäänkin. Onneksi matkaa oli tarpeeksi, että hän nipin napin ehti koneineen ylös, pakoon pilvien suojaan. Pilvissä hän otti heti kompassisuunnan kohti Mäntlahtea, siellä oli hänen varapommituspaikkansa ja sitä hän itse piti tärkeimpänä. Suuntimen Mäntlahteen hän oli opetellut ulkomuistiinsa kaikista mahdollisista pommituskohteista Etelä-Suomessa. Hän vilkaisi kelloaan, painoi ajan mieleensä ja alkoi rauhoittua kokemastaan järkytyksestä. Olipa taas lähellä, ettei hän tappanut viattomia nuoria sotilaita!

Toisaalta pisti vihaksi nämä tyhmit suomalaiset sotilaat, jotka eivät ymmärtäneet mennä tarpeeksi kauas ja hyvin suojaan, nytkin oli ilmahälytys annettu varmaankin jo kymmeniä minuutteja sitten ja nämä jäivät keskelle potentiaalista kohdetta perse pystyssä pensaisiin – muka ilmasuojaan. Sitten hän muisti todella harvinaisen tiedotustilaisuuden, jossa oli ollut mukana itse generalissimus Stalin ja hän oli iloinen että oli toiminut juuri Stalinin tahdon mukaisesti.

Viikko sitten kaikki Humanitaaristen Pommitusprikaatien lentäjät saivat itseltään marsalkka Vorosilovilta käskyn lentää Moskovaan. Samanlaisen käskyn olivat saaneet myös Inhimillisten Ilmataisteluiden Hävittäjälentoprikaatit. Moskovan kentältä miehet vietiin autoilla Kremlin, sinne heitä kertyi jonkin teatterin saliin kolme-neljäsataa miestä.

Määräaikaan näyttämön perältä tuli kaksi miestä, toinen siviili ja toinen sotilas monine kunniamerkkeineen. He asettuivat istumaan heille varatuille tuoleille näyttämön etuosaan pöydän ääreen. Sali hiljeni täysin, kun lentäjät tajuivat, että toinen oli Puna-armeijan komentaja marsalkka Vorosilov ja toinen ulkoministeri Molotov. Vorosilov piti ensin tervehdyspuheen lentäjille, se oli tavanomainen sodanaikainen sotilasjohtajan puhe, jossa natsit olivat kovan ryöpytyksen kohteena.

Puheen loputtua näyttämön takaovesta astui sisään lyhyenlanta, harmaapäinen, viiksekäs mies. Salissa kävi kohahdus, kun he tunnistivat miehen Staliniksi. Ensin joku etupenkkiäinen nousi seisomaan ja alkoi taputtaa, sitten kaikki nousivat ja yhtyivät taputukseen, myös Molotov ja Vorosilov. Stalin kohotti kättään, jossa savusi piippu, sali hiljeni.

"Luulen, että toveri Molotovilla on asiaa, kuunnelkaa häntä tarkkaan", sanoi Stalin ja kävi istumaan näyttämötilassa peremmällä olevalle tuolille. Yllään Stalinilla oli vaatimaton ruskea sotilaspuuku, rinnassaan vain yksi kunniamerkki, lisäksi paikka johon hän istuutui oli hiukan varjossa. Molotov ja Vorosilov istuivat hyvin valaistussa paikassa, Vorosilov oli

koristeltu kunniamerkeillä kuin kapitalistien joulukuusi. Isä Stalinin vaatimattomuus teki rintaa valkoboduttavan vaikutuksen lentäjiin. Siinä oli oikea suurmies! Kansojen rakastettu johtaja, joka halusi olla yksi heistä – toveri – heidän kaikkien toveri! Ei enempää, mutta oli kuitenkin kaiken tietävä ja ymmärtävä nero!

"Toverit, vihollisemme Suomen kansa on köyhää ja yksinkertaista, mutta tavattoman ahkeraa väkeä. Kansassa ei ole mitään vikaa, mutta pahat valkoboditit ovat saaneet heidän tyhmit päänsä sekaisin ja nyt he sotivat rinnan natsien kanssa meitä vastaan", aloitti Molotov puheensa. Sitten hän kertoi, että NKP oli tullut siihen tulokseen, että kun valkoboditit on saatu vallasta olisi mahdollista ahkeran valistuksen kautta saada kansalaisista kelpo kommunisteja, eivätkä suomalaiset, vastoin yleistä luuloa aivan ääliöitä ole. Tsaarin vallan aikana heidät opetettiin lukemaan ja kirjoittamaan, tosin opettamisessa oli tavattomia vaikeuksia, ja harva heistä ymmärtää lukemaansa, eikä heidän kirjoittamastaan ota pirukaan selvää. Mutta oppivatpa kuitenkin!

"Sotilastiedustelumme on saanut selville, että he ymmärtävät mikä on vasen ja mikä oikea. Tsaarinvallan aikaan sotaväen marssiharjoituksissa heidän vasemman jalan saappaan pohjalle laitettiin heiniä ja oikean jalan saappaaseen olkia, marssitettiin sitten käskyllä heiniä, olkia, heiniä, olkia. Nyt siis niitäkään ei tarvitse enää käyttää." Sitten hän puhui tavattoman kauniisti suomalaisten ahkeruudesta ja rehellisyydestä ja todisteli monin tavoin, miten väärin oli tappaa näitä viattomia, harhaanjohtettuja suomalaisia – sotilaitakin. Ääni liikutuksesta vavahdellen hän lopetti puheensa: "Toverit, Puna-armeijan lentäjät! Jatkakaamme sotatoimia kunnioittaen edelleenkin eettisiä ja moraalisia arvoja." Kaikki he itkivät kauniin puheen loputtua.

Stalin nousi tuolistaan ja käveli Molotovin vierelle. Matkalla hän pyyhiskeli kyynelistä märkiä viiksiansä kämmenten pohjaansa ja kuivasi kämmenensä housunpersuksiin. "Kiitän toveri Molotovia kauniista puheesta" hän sanoi, "eivät nämä suomalaiset todellakaan mitään ruudinkeksijöitä ole, mutta niin kuin olemme nähneet, kovin ahkeria ovat sitä käyttämään. Sodan jälkeen opetamme heidät hyviksi kommunisteiksi, luulenpa, että työn sankaruuden mitaleita pitää valmistaa lisää suuria määriä", hän myhäili. "Kun viemme heidät tsetseenien ja muiden oppiniskaisten seuraksi Siperiaan he saavat ahkeruudellaan Siperian kukkimaan, ainakin talvilaadun kaalimaaksi koko Siperian."

Pommitusprikaatin politrukki, KGB:n eversti Vasili Titov oli tullut Moskovan tilaisuuteen matkustajana hänen, Ivan Savonikovin, koneessa. Suuresta ikäerosta huolimatta heille oli kehittynyt hyvin läheinen ystävyysuhde tämän Suuren Isänmaallisen Sodan aikana. Tilaisuuden jälkeen, kun lentäjät purkautuivat ulos rakennuksesta tarttui eversti hänen hihaansa, veti toisista kauemmas ja sanoi hiljaa: "Mäntlahden pommituksella on kiire; luulen, että Stalin lyö tänä kesänä Suomen valkoboditit."

Kun Ivan Savonikov oli lentänyt pilvissä 15 minuuttia hän laski koneensa pilvien alapuolelle, tarkkaili ympäröivän taivaan, ei nähnyt yhtään konetta ja nähtyään maamerkeistä olevansa oikeassa kurssissa, hän päätti lentää loppumatkan kohteeseen pilvien alapuolella. Vielä muutama minuutti, ja sitten hän voisi toteuttaa everstin ja itsensä kehittämän tulevaisuudenhankkeen ensimmäisen vaiheen! Pudottaa mukana olevat pommit Mäntlahteen.

Alapuolella leviävät maisemat olivat hänelle tuttuja. Ensi keran Mäntlahden nähtyään hän oli lentänyt aina sen yli, jos lento vain soveltui järkevästi reitin valintaan matkalla pommitusalueelle. Eversti Titov seuranaan hän oli kahdesti lentänyt amerikkalaisten puna-armeijalle lahjoittamalla nopealla Airgobra hävittäjäkoneella Mäntlahteen ja kaarrellut sen yläpuolella suunnittelemassa kohteen pommittamista.

Ensimmäisen kerran, kun hän, toisena sotakesänä lensi kylän

yli, hän ihastui ikihyvästi kylän ja sen edustalla olevan saariston kauneuteen, myös kolmessa saarella sijaitsevat pienet kylät olivat tavattoman kauniita. Käytössään olevasta suomalaisesta kartasta hän näki niiden olevan nimeltään Pyötsaari, Kuorsalo ja Tammio. Hamina-Viipuri maantie mutkitteli läpi Mäntlahden. Kylä sijaitsi noin neljäsataa metriä leveän ja kilometrin pituisen merenlahden pohjukassa, pieni joki virtasi läpi kylän. Sata metriä rannasta joen sivussa oli kaksi vedellä täytettyä valtavaa kuoppaa. Ivanin mielestä ne näyttivät aivan pommikuopilta, hän ihmetteli mielessään miksi joen töyräällä sijaitsevat talot olivat säilyneet ehjinä. Ensi näkemän jälkeen tuo kaunis kylä oli lähes aina hänen ajatuksissaan. Ivan oli syntynyt 24 vuotta sitten Laatokan rannan kalastajakylässä, lapsena aina kun pääsi hän oli kalastajien mukana järvellä ja auttoi ahkerasti kalastajia.

Kalastamista hän piti ihanneammattina. Vähitellen hän alkoi ajattelemaan, että sodan jälkeen hän voisi muuttaa Mäntlahden kalastajaksi. Ivan piti itsestään selvänä, että sota Suomea vastaan loppuu vasta, kun Suomi on valloitettu, näin ajattelivat kaikki lentäjät. Usein hän ajatteli, että jos joki olisi syvempi pommikuoppiin saisi hyvän venesataman kalastuskolhoosille.

Ensimmäisen sodan jälkeen hän oli suomalaisten luovuttamassa Karjalassa tutustunut uteliaana suomalaisiin rakennuksiin. Erästä talosta hän oli löytänyt kaunista tyttöä esittävän ylioppilaskuvan, sen hän oli laittanut muistoksi lompakkoonsa ja katseli sitä usein. Ivan rakastui valokuvan tyttöön, hänellä oli kuvitelma, että sodan jälkeen hän tapaisi tytön, he menisivät naimisiin ja eläisivät onnellisina Mäntlahdessa kalastuskolhoosin työntekijöinä. Ivan harmitteli mielessään usein väylän mataluutta, kerran lennolla ollessaan hän keksi: minä hän istun paraikaa erinomaisen nopeassa ruoppaajassa! Pommitus jokeen syventäisi sen hetkessä!

Ensin hän aikoi tehdä homman salaa esimiehiltään, mutta luopui nopeasti ajatuksesta, siviilit voisivat vahingoittaa siinä rytkäksessä ja se olisi liian iso taakka hänen yksin kannettavaksi. Politrunki, eversti Ttitov on mies, joka saa ratkaista asian, päätti Ivan.

Titov oli 56-vuotias isällinen esimies jota he kaikki kunnioittivat. Lentäjät kutsuivat häntä keskuudessaan Igor sedäksi. Titov piti heille viikottaisia kriisikokouksia, ettei heidän mielensä järkkyyisi raakojen sotatoimien tähden. Suomalaiset olivat alkeellisen raakoja sotilaita, eettisistä arvoista he eivät olleet kuulleetkaan, häidin tuskin noudattivat Geneven sopimuksia. Kriisikokouksia oli myös usein pommitusmatkojen jälkeen, kun heidän tovereitaan tuli alasammutuiksi tai kun he näkivät pommiansa vahingoittavan ihmisiä. Vaikka pommitti kuinka varovaisesti aina sattui vahinkoja!

Igor setä otti hänet hyvin vastaan ja kuunteli häntä tarkoin. Hän kertoi ensin Mäntlahden kylän kauneudesta ja sitten sen sopivasta paikasta kalastuskolhoosiksi kalaisten vesien äärellä. Lopuksi Ivan selvitti suunnitelmansa väylän syventämiseksi.

Titov kiinnostui asiasta. Hän soitti lentolaiueen esikuntaan ja käski tiedustelukoneen kuvaamaan Mäntlahden kylää ensi tilassa, kun ilmat ovat suotuisia kuvaukseen. Parin päivän kuluttua Ivan sai käskyn ilmoittautua everstille lentovarusteissa. Titov odotteli jo häntä itsekin lentovarusteet yllään. Kentältä he ottivat nopean Airgopran käyttöönsä. Kauniissa kevätsäässä he kiertelivät Mäntlahden yläpuolella. "Vot, kuinka kaunista! vot! vot! Vot!", huuteli Igor setä katselessaan Mäntlahtea ja saarten kyliä yläilmoista. Lennon jälkeen he menivät politrunkin toimistoon, siellä eversti otti kaapista vodkaapullon ja kaksi lasia. "Nyt alamme suunnittelemaan joen syventämistä" hän sanoi ja kaatoi lasit täyteen. Sitten alkoi ruoppaus-suunnitelma kehittämään vodkaaryppöjen vauhdittamana.

Aluksi Titov kertoi olettavansa, että suuret pommikuopat ovat miinapommien kuoppia edellisen sodan ajalta, koska miinapommit ovat paineen vaikutukseen perustuvia aseita ja koska paine on purkautunut pois päin rakennuksista, pellolle, ovat talot säilyneet ehjinä. Tähän huomioon perustuen oli helppo tehdä suunnitelma: vaihdetaan tavallisiin pommeihin palopommien syyttimet, niissä on hidasteet, ne räjähtävät vasta pohjassa ja silloin vesi vaimentaa sirpaleiden ja paineen tehoa huomattavasti. "Ikkunoita kyllä menee säpäleiksi, mutta nythän on sota ja pientä jäynää pitääkin tehdä", sanoi eversti ja naurahti.

Vaikeinta olisi osua niin pieneen maaliin. Karttaa, ilmakuvia ja pommitustaulukoita apuna käyttäen he laskivat, että mantereen suunnasta hyökkäävästä koneesta pommien täytyy irrota 50 metriä ennen maantiesiltaa, tällöin koneen on lennettävä 50 metrin korkeudella 200 kilometrin tuntinopeudella.

Lähestymissuunta olisi äärimmäisen tärkeä. Sitä voisi harjoitella Airgopralta. "Tänään oli niin mukava matka, että minä lähdän mukaan turistiksi niihin harjoituksiin", sanoi eversti. Vodkaapullo oli vasta puolillaan. "Lutnantti on minulle niin mieluista seuraa, että eiköhän juoda tämä loppukin, mutta ensin ehdotan sinunkaappoja", Titov sanoi ja kaatoi vodkaa lasiinhin. Ivan oli mielissään tämän kunnioitetun miehen ystävyydestä. He keskustelivat monista asioista ja välillä taas Mäntlahdesta. Kun he arvioivat alueen kalakantaa, Ivan kertoi haaveilevansa elää sodan jälkeen kalastajana kylässä. "Sehän on hieno ajatus", sanoi Igor, "kolhoosissa voisit samalla opettaa Mäntlahtelaisia hyviksi kommunisteiksi". Hiukan häpeillen Ivan kertoi, että on ajatellut suomalaista vaimokseenkin.

"Suomalaisesta naisesta tulee varmasti hyvä ja uskollinen puoliso", innostui eversti, sitten hän kertoi, että hänen lapsuudenkodissaan oli ollut suomalainen kotiapulainen tsaarinvallan aikaan. Nainen oli ollut ahkera, siisti ja rehellinen. Pietarissa kaikki halusivat piiksi suomalaisen, he eivät varastelleetkaan niin kuin venäläisnaiset. Sitten he olivat kauan vaiti - Ivan huomasi everstin ajattelevan jotain intensiivisesti, eikä halunnut häiritä häntä.

Pitkän tovin jälkeen eversti kertoi: "Vaimoni kuoli kymmenisen vuotta sitten, menin uudelleen avioon ennen sotia nuoremman naisen kanssa, hän oli innokas kommunisti ja viihtyi iltaisin puolueen kokouksissa, koti jäi hoitamatta. Harmittelin mielessäni, että hän on niin intelligentti. Kun sota syttyi hän meni rintamalle, minua suututti hänen isänmaallisuutensa. Kahdesti hänen rykmenttinsä on jäänyt mottiin, ensin edellisessä sodassa, molemmille motteille olen antanut ilmatukea ylittäen pahasti valtuuteni. Paljolti minun antamasta avusta johtuen molemmat motit saatiin purettua. Kuukausi sitten sain selvityksen, että hänellä on ollut useita sulhasia avioliittomme aikana".

Sitten he olivat kauan hiljaa. "Piru vieköön, olin niin naiivi, että luulin poikkeuksellisen huorahtavaa naista intelligentiksi isänmaan ystäväksi", huudahti eversti ja sanoi hiljaa: "Minä muutan myös Mäntlahden, eiköhän me löydetä sieltä minullekin hyvä vaimo".

Tämän jälkeen he tapasivat lähes päivittäin, puhuivat Mäntlahdesta ja suunnittelivat tulevaisuuttaan. Everstistä tulisi mainio kolhoosinjohdaja ja hänestä kalastusaluksen kapteeni, hän osasi navigoida ja tiesi paljon kalastuksesta, siviiliamatiltaan insinöörinä osaisi myös huoltaa ja korjata aluksen moottorin.

He lensivät Airgobralla Mäntlahden, lensivät edestakaisin joen suuntaisesti, kunnes Ivan oli painanut mieleensä täsmälleen oikean lähestymissuunnan. Pommikoneen pommien syyttiminä alettiin käyttää hidassytyttimiä.

Nyt Ivan jyristeli koneineen oikeassa lähestymissuunnassa laskeutuen koko ajan alemmas kunnes viidenkymmenen metrin korkeudessa aloitti vaakalennon. Pommit hän pudotti juuri oikealla hetkellä ennen siltaa. Kun ne irtosivat hän avasi kaasuhanan ja aloitti nousukiidon, hän kaarto kerran ympäri ja näki, että oli tullut täysosuma, sadan metrin matkalla joen vesi aivan kuin kiehui ja mutaa oli lentänyt kauas rannoille. Ivan Savonikov käänsi koneensa suunnan kohti kotikenttää nousten samalla kohti pilvien suojaa. Lentäessään hän vaaputti konettaan tervehdykseksi mielessään rakastamansa valokuvan karjalaistyttö.

Vain yksi ihminen näki koneen vaaputuksen ja ihmetteli sitä. Kaunis nuori nainen seisoi korkealla kalliolla Kuorsalossa, hän oli tullut karjalasta evakoksi sisäsuomeen ja oli täällä nyt kesälomalla tätinsä luona. Hän kuuli Mäntlahden suunnasta kovaa jyrinää, aivan kuin ukosen ääntä, ja kun hän katsoi sinne päin, hän näki, lentokoneen lentävän ylöspäin, kohoumassa kohti poutapilviä. Ja hän näki, kun se alkoi vaaputtamaan. Hänen rintaansa tuli kummallinen pakahduttava tunne, ja sitten kone hävisi häikäisevän kirkkaaseen valkoiseen poutapilveen.

Ilkka Muurman:

KILJUKEIKKA

Myä tehtii Makenkaa kiljuu. Perakii ol siin jotenkii mukan, mut ei se lopult juonu siit pisaraakaa.

Raussin kaupast ostettii tarvikkeet. Mietittii, kyseleeks Nasser, mihin pojat tarvii nii paljo sokerii ja hiivaa. Tse-kattii aika, jollon Nasser ei istuis kyyläysjakkara, ja iskettti. Myyjä tais jotaa kysellä, mut myö selitettii et äiti tarvii leivontaa.

Rami oli neuvonnu et sinkkiämpärii ei saa tehdä, tulee myrkkyy. Joitai viikko ooteltii, ja sit simat suihin.

Päätettii lähtee meidän veneel ulkosaristoo. Kiljupullot mukaa ja hirvee tinttaus heti kättelys.

Ajatteltii mennä johonkii Mustaamaaha tai Vepsuu. Jossaa vähän kauempaa käytii, emmuista missä, oltiin jo alkumailleist iha turvat täys.

No kovaa tinttausta, ajeluu, ja sit täyellinen merihätä. Myä eksyttii!

Tutkittii karttaa. Ei perkele, myö ollaa Kotkas! Tehtaampiiput näkyy, pensa ei riitä takas Mäntlahtee.

Make makas selällä veneen pohjal, mie nostisse ylös. Lilluttii merihäas surkeim, mut onneks räkäkännis.

Lilluttii ja lilluttii. Hei, onks tual jotaa tuttuu? Kuarsalo! Myä ollaan melkee koton!

Moottori käyntii ja Koukkuskii uimaa!

Uitii Koukkuskis. Sit Make käynnisti moottori. Kaasu täysil ja Make lens meree. Vene teki ympyräjä palas Maken-gkoha. En ehtinny sammuttaa moottorii.

Pari rundii ajettii sillee et Maken sormet näky veneen keulam molemmin puolin, Se roikku kyyis, kunnes miä sain moottori sammutettuu.

Tää sama vaaralline näytelmä toistu kolme kertaa, kunnes miä sain Makenujjerrettuu veneempohjal.

Kotii ku tultii nii äiti ja isä oli just tullu töist kotii. Ne oli hirvee vihasii. Jotenkii luikittii kaupalle, ja ajatteltii liftata Haminaa.

Make makas kaupan pensasaian sisäl ja miä liftasin. Joku miäs pysähty mut Make sano mee siä, miä jääng-kotii.

Miä meni yksi Haminaa. Miul ei ollu siel mitää tekemist. Miä en tuntenu siel ketää.

ISO MULLISTUS PIENESSÄ KYLÄSSÄ

Toivolassa joogataan toista vuotta Jaana Avellan-Dufvan johdolla. Keskiviikkoisin jumpan jälkeen klo 18.45 täyttyy Toivolan sali joogaajista. Heitä tulee mäntlahtelaisten lisäksi Virolahden Häppilästä ja Ravijoelta, Haminan keskustasta sekä Neuvottomasta asti. 21 joogaajaa patjoineen ja peittoineen täyttää salin lattia. Jaana lainatakseni, "sali on täynnä vällyjä, kynttilöitä ja ihania ihmisiä".

Toivola on ihanteellinen paikka joogaan. Se on luonnon helmassa, idyllisessä vanhassa puutalossa ja kynttilöillä saadaan luotua lisää tunnelmaa.

- Ja osallistujien motivaatio on taivaassa. Voiko ohjaaja enempää toivoa! kiteyttää Jaana keskiviikkoiltojen tunnelman Toivolassa.

Ohjaaja Jaana Avellan-Dufva itse löysi joogan etsiessään helpotusta niskan välilevyn pullistuman aiheuttamiin kipuihin ja vaivoihin sekä jännitystiloihin kuten stressiin ja ylienergisyyteen. Jooga tuo apua myös elämän kriisitilanteista selviämiseen.

- Jooga on ollut mun pelastus, se on kuin lottovoitto. Olen vihdoin löytänyt oikean tien ja suunnan elämässä, sanoo Jaana, joka opiskelee toista vuotta Suomen joogaliiton opistolla Saarijärvellä. Koulutus ohjaajaksi kestää kaksi vuotta ja opettajaksi 7 vuotta sisältäen etätehtäviä ja ohjauksia ja kirjallisuutta.

- Olen vasta alussa, valmistun ohjaajaksi keväällä ja siitä jatkan opettajaksi asti. Jooga on mulle kutsumus, niin kuin jumpatkin, eli enemmän kuin pelkkä työ. Se on elämäntapa. Nautin jokaisesta hetkestä, minkä pystyn toisille antamaan ja myöskin itse kehityn ja kasvan siinä rinnalla.

Jooga on itsekasvatus- ja hoitomenetelmä, josta tulee hyvä ja rento olo. Se on myös hyvin tehokas liikuntamuoto, kun liikkeet viedään ääriajoille asti puhtaasti ja pehmeästi ilman väkivaltaa. Se sopii kaiken ikäisille ja -kuntoisille, sillä jokainen tekee töitä itsenäisesti kuunnellen omaa kehoaan; mitä se tahtoo ja tarvitsee sillä hetkellä.

Jaanan ohjaamassa joogassa liike yhdistetään hengitykseen ja oppilaille annetaan tilaa, jotta he voivat seurata oman kokemuksensa tietä. Kiirettä eikä vaatimuksia ole vaan ilmapiiri on lämmin ja hyväksyvä. Tunnin ajan kehoa lämmitellään monipuolisesti lopussa tehtävää "tavoiteasanaa" varten, jossa viivytään mahdollisimman pitkään ja otetaan vastaan kaikki se, mitä annetaan sillä hetkellä.

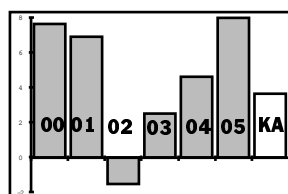
Tunti aloitetaan ja päätetään aina rentoutukseen, jossa joskus käytetään myös mielikuvaharjoituksia. Nämä auttavat oppilaita täydelliseen rentoutukseen niin, että heillä on tunnin lopuksi rauhallinen olo.

- Toinen tunti viikossa saisi olla, mutta tarjonta on hyvin niukkaa, pahoittelee Jaana. Hän on kuitenkin tyytyväinen, kun saa jakaa kanssamme nämä ihanat kokemukset.

Mervi Värri

SÄÄ

Sääseurantamme palaa täysverisenä helmikuun numerossamme, jolloin näemme kuluvan syksyn kokokuvan.

Lokakuut 2000 -05

Ohessa vanhakyläläisen Timo Karjakinin lämpötilavaihtelujen keskiarvot aamulla kello 6-7 lokakuulta. Mennyt lokakuu ei vaikuta kovin poikkeavalta tässä katsannossa.

HIRVIJAHTI 2005

Hirvenmetsästyskausi alkoi tänä vuonna syyskuun viimeisenä viikonloppuna, mutta Mäntlahden metsiin lähdettiin hirviijahtiin vasta lokakuun kahdeksantena päivänä. Jahti alkoi tavalliseen tapaan hirvimajalta klo 07.00 aamulla, ja paikalle oli saapunut noin 30 innokasta osallistujaa, joista noin puolet oli ampujia, puolet jahtaajia ja loput nykyporukkaa. Tänä vuonna kaatolupia saatiin kolmelle isolle hirvelle ja kolmelle vasalle. Ensimmäisen päivän jahti-innostus hiipui hieman seuraavina jahtipäivinä, sillä silloin osallistujamäärä väheni yllättäen puoleen. Parin ensimmäisen viikon aikana kaikki luvat saatiin kuitenkin käytettyä ja hirviijahti onnistuneesti suoritetuksi.

Tänä syksynä hirviijahtiin lähteneet saivat nauttia suhteellisen hyvästä säästä, sillä lämpimästä syksystä johtuen ulkoilmasta saatiin nauttia ilman kummempia haittatekijöitä muutamaa hassua sadekuuroa lukuun ottamatta. Olosuhteet metsässä olivat kuitenkin vähän märän puoleiset ja joillakin soisilla paikoilla saattoi olla vettä paljonkin. Mäntlahden nuorisoa metsässä oli edustamassa mm. Rosanna Myyryläinen, joka kuvaili kokemuksiaan näin: "Hirviijahti oli kokemuksena todella positiivinen, niin kuin se on ollut muinakin vuosina. Kunnan kannalta tämä on erittäin hyvä asia, ja haastava maasto on samalla mielenkiintoinen." Myös Rosanna kuitenkin kaipasi lisää nuoria hirvenmetsästykseen ja suosittelee sitä kaikille niin kunnan kuin hyvän seurankin vuoksi. Tänä vuonna hirvenmetsästys oli varmasti kokemus myös Tapsalle, Köpille ja eräälle Matille, jotka aiemmin tehdyistä rajamerkinnoista huolimatta vaelsivat Mäntlahden metsistä aina Sydänylään saakka. Vasta paikalle sattunut talo sai miehet ihmettelemään olinpaikkaansa, mutta onneksi pienten kummellusten jälkeen "koirat" saatiin onnellisesti noudetuksi autolla takaisin tuttuun porukkaan.

Vuosittaiseen hirvenmetsästykseen kuului tietysti myös perinteiset maksanpaistajaiset, jotka totuttuun tapaan järjestettiin hirvimajalla sen jälkeen, kun ensimmäinen vasa oli saatu kaadettua. Paikalla oli noin kymmenen hengen porukka, joille oli tarjolla Veli Myyryläisen paistamaa erinomaisen hyvää maksaa, jonka maun kruunasi sipuli. Isänpäivänä 13. marraskuuta hirvijahdin tuloksista pääsivät nauttimaan myös muut kyläläiset, ystävät ynnä muut vieraat, kun hirvimajalla tarjottiin todella maukasta Veli Myyryläisen ja Jorma Lommin valmistamaa hirvisoppaa hirvipeijaisten merkeissä. Ei muuta kuin ensi vuoden jahtia odottelemaan!

Susanna Korpela

Rosanna Myyryläinen lähetti meille hienoja havainnollistavia valokuvia tapahtumista hirvimetsällä ammuskelun jälkeen. Kuvatekstit latojan.

Autuaammilla metsästysmailla.

Saalista ei jätetä. Ilpo Tiilikka hinaa metsän petoa suojaan.

Ympäri käydään, yhteen tullaan...

Kirveellä töitä. Lihamestari työssään.

Hyvin riippunut liha on murempaa.

KAAKONRANNAN SAPUSKAA

Vuorossa mäntlahtelaisen Harri Jääskeläisen keittiö.

Hirvipaisti vaikkapa Tapaninpäiväksi.

Joulukinkun paistorasva kaadetaan valurautapataan, perään juntataan 1-3kg:n hirvipaisti ja sen ympärille kuorittuja kokonaisia sipuleita. Paistetaan muutama tunti kunnes liha on aivan pehmeää.

Nykyiset siankinkut ovat niin vähärasvaisen terveellisiä, että paisti tuskin peittyy rasvaan, joten sitä käännellään välillä.

Tämä on oma kehitelmäni ja voin vakuuttaa, että on todella hyvää, eikä siinä kaikki, myös erinomaisen epäterveellinen "koles-troolipommi", luulisin.

TIISTAINA 29.11. KLO 17:30 TOIVOLASSA

**HAVUPALLOJEN JA KRANSSIEN
TEKOA OHJAA MAIE KOLLOM.**

**ILMOITTAUTUMISET 24.11. MENNESSÄ
LAILA POELMANNILLE
0400 663 637.**

(MYÖS TARVIKKEITA OSTETTAVISSA)

Järjestää Kaakonrannan kyläyhdistys ry ja Haminan Rouvasväenyhdistys ry:n Luovuuden lähteellä hanke.

EEVAN JA LAILAN MARJAREISSU, OSA 1

Lämmin elokuun iltapäivä houkutteli meidät marjastamaan, iloisin mielin pyöräilimme Vanhankylän suuntaan. Lommin Paula istui terassilla ja huuteli, että marjaanko naiset ovat menossa "Joo että hei vaan", ja iloinen vilkutus takaisin.

Ennen metsästysmajan tienhaaraa käännyimme oikealle, traktoritie oli aivan mainio pyöräillä ja muistimme, että sielläpäin olisi hyvät mustikkamaat. Suunnittelimme edelleen, että jatkamme polkua pitkin niin pitkälle, että saavumme entiselle tanssilavan kalliolle, sieltä voi löytyä jopa kantarelleja.

Matkanteko sujui rupalteissa, välillä pyörät jätettiin polulle ja harpottiin heinikkoiseen maastoon, jossa ei edes mustikka viihtynyt, joten sato oli laihalainen. Traktoritie muuttui vaikeakulkuseksi, pehmeää mutatieä oli mahdoton pyöräillä, jouduimme taluttamaan pyöriä. Onneksi meillä molemmilla oli jalassa Nokian uudet punaiset kumisaappaat. Eeva tuumaili, että jos täältä ei löydy mustikoita tarpeeksi niin kipaistaan Koukku-niemeen hakemaan talven marjat, sillä kohtahan me ollaan lähellä Museotietä (niin me luultiin). Korkea nousu oli edessä, työnsimme pyöriämme kallion laelle, maisemat olivat mahtavat. Pyöräilimme kapeaa polkua pitkin toiselle reunalle ja totesimme, ettei tämä kallio ollutkaan vielä tanssilavan kallio. Ei hätää, kun olimme laskeutuneet kalliolta alas, alkoi löytyä mustikoita, olo oli onnellinen, vihdoinkin marjoja.

Matka eteni, taas työnnettiin pyöriä vuoren laelle. Nyt hypättiin jo hiukan väsyneenä pyörän selkään ja vilisteltiin vuoren laella, minä edellä Eeva perässä. Sitten takanani kuului tömäys, pysäytin pyörän ja katsoin taakseni, Eevan takapyörä pyöri ilmassa ja Eeva makasi rähmälään polun vieressä. Minä kauhistuneena kuulostelemaan, että sattuiko pahasti. "Onneksi ei", sanoi Eeva ja marjatkin ovat vielä kopassa.

Laila Poelman

Martti Tamminen

urakointia jo vuodesta -68:

- Metsän raivausta, puiden (myös piha) kaatoa, ajoa ja sahausta
- Polttopuuta ● Lumen aurausta ● Pieniä rakennustöitä
- Mökkitalkkarin työt

Puh: 0400-464 170
tai 040-765 9686

Rakilantie 33, 49400 Hamina

TALKKARIPALVELU

- NURMIKON JA PENSAIDEN LEIKKAUS
- LUMENLUONTI
- POLTTOPUUIDEN TEKO
- PIENIMUOTOISET REMONTIT
- IKKUNOITTEEN PESU
- PUUTARHATYÖT (HARAVOINTI, KASVIMAAN KÄÄNTÖ)
- PUUNKAATO
- MÖKKIEN LÄMMITYKSET
- LAITURIEN KORJAUKSET
- MÖKKIEN KEVÄT- JA SYYSHUOLLOT
- TALVITARKKAILU, TARVITTAESSA LUMEN LUONTI MYÖS KATOILTA
- ASIOINTIPALVELU
- TEIDEN TALVIAURAUUS
- YM.

SOITA:

T.MI OJALAN TALKKARIPALVELU

050 343 2255

SEPPÖ OJALA

SIMONMÄENTIE 2

49840 MÄNTLAHTI

HUOM ! kotitalousvähennys

Talkkarille maksetut korvaukset voit vähentää VEROTUKSESSA kotitalousvähennyksenä (1150 euroa/vuosi, omavastuuosuus 100 euroa).

Rantaitupa

SIMONMÄENTIEN PÄÄSSÄ VERANNALLA

● INTERNET YHTEYS

Rannantaikaa väki opastaa tarvittaessa netin ja tietokoneen käytössä, esim. laskut voi nyt maksaa omalla kylällä eikä tarvitse sitä varten lähteä pankkiin. 50 senttiä rajaton sessio.

● KYLÄLÄISTEN KÄSITÖITÄ

● RANNANTAUKAA VÄEN

JULKAISUJA

TIISTAISIN JA KESKIVIikkoisin

KLO 16 - 18

tai milloin vaan sopimuksen mukaan

(puh: 045 671 0433).

HEIPPA NAAPURIT !

Mekin olemme olemassa. Joulukuussa 2005 meillä tapahtuu:

Ti 6.12. klo 9 ITSENÄISYYSPÄIVÄN SEPPELEENLASKU KYLÄKIRKOLLA

Su 11.12. klo 13-15 JOULUMYYJÄISET Pyörintalolla (Museotie 1765)

Su 18.12. klo 18 KAUNEIMMAT JOULULAULUT kyläkirkossa.

Ma 19.12. klo 18:00 KOULUN JOULUMYYJÄISET ja niiden jälkeen noin klo 18:45 Joululaulut

Su 25.12. klo 8 JOULUKIRKKO kyläkirkossa (lämmitys on)

Ma ja ke klo 13:00-18:30, pe klo 15-19:30 KYLMÄVESI/AVANTOINTI satamassa.

TERVETULOJA KLAMILAAN !

Sen verran onpi ollut tunkua pumaskamme sivuille, ettei piätoimittaja tämän enempiä piäse turisemaan. Haitanneeko tuo mitänä? (IA)